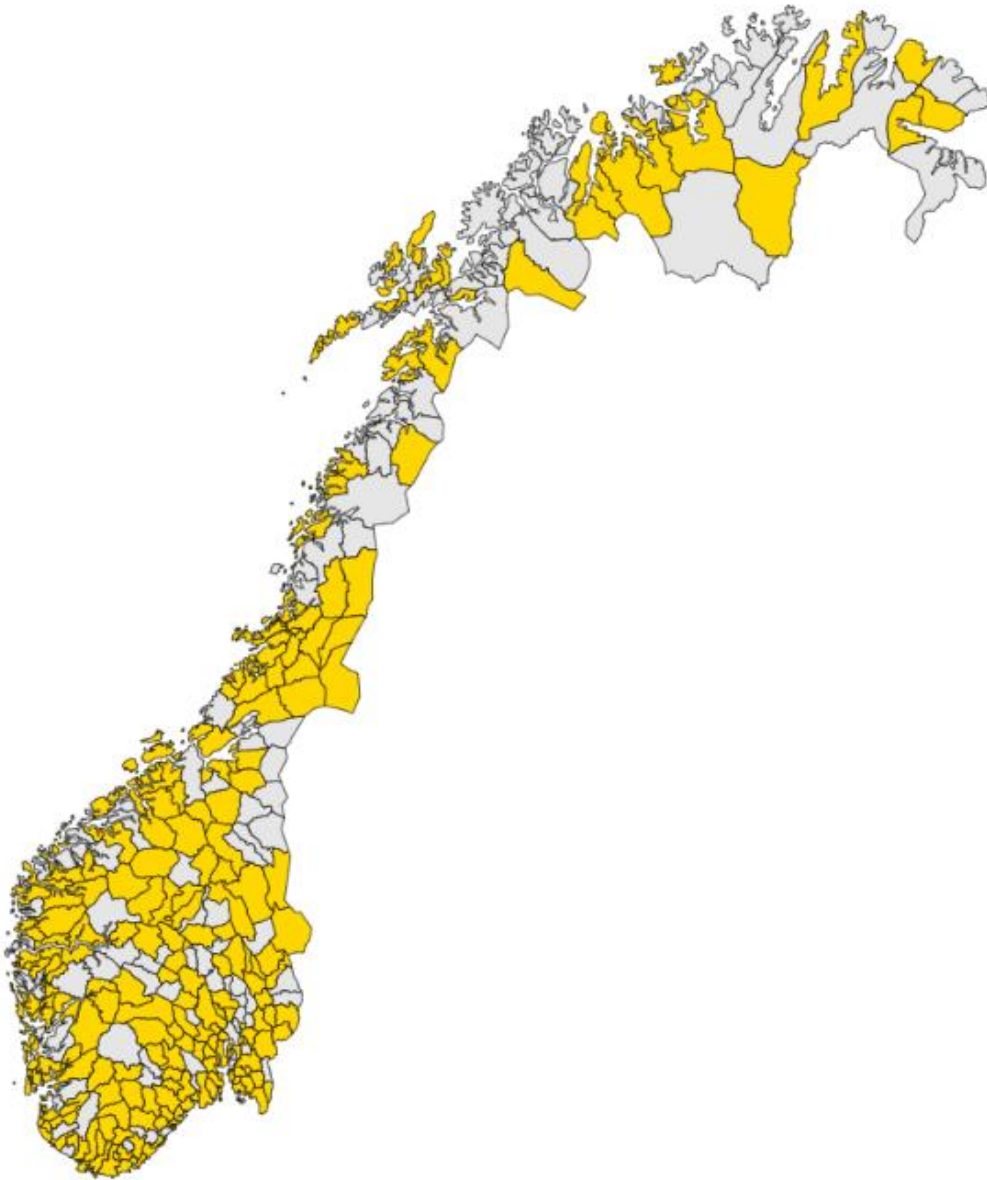

Dato: 3.3.2022

KS REGNSKAPSUNDERSØKELSE 2021

**Svar fra 240 kommuner (utenom Oslo) og
alle fylkeskommunene**

1. Innledning

KS har forespurt om regnskapstall for 2021 fra kommuner og fylkeskommuner (**kommune- og fylkeskasseregnskap**). Innsamlede tall omfatter ikke virksomheter utenfor kommunen /fylkeskommunen (f.eks. kommunale foretak og interkommunale selskap). Tallene er følgelig ikke fullt ut sammenlignbare med konserntall som bl.a. TBU og SSB benytter.

Det er mottatt svar fra 240 kommuner med *78,3 prosent av folkemengden utenom Oslo* og alle fylkeskommuner. KS har ikke mottatt tall fra Oslo.

68 prosent av kommunene utenom Oslo har dermed svart på undersøkelsen. Høyest svarprosent har kommunene i Agder/Rogaland hvor 83 prosent har svart, fulgt av Trøndelag med 74 prosent. Lavest er svarandelen fra kommuner i Nord-Norge med 49 prosent.

Regnskapsundersøkelsen har en overvekt av svar fra større kommuner. 15 av 18 kommuner med over 50 000 innbyggere (83 prosent), har svart på undersøkelsen. Lavest svarprosent er fra kommunene med 3 – 5 000 innbyggere med 57 prosent.

2. Sammendrag - netto driftsresultat, investeringer og gjeld

2.1 Kommunene utenom Oslo

Netto driftsresultat i 2021 for kommunene i undersøkelsen er på **4,4 prosent** av driftsinntektene (i 2020 hadde disse kommunene et netto driftsresultat på 2,4 prosent, mens alle landets kommuner utenom Oslo hadde 2,2 prosent). KS anslår at netto driftsresultat for **kommunene utenom Oslo** i 2021 vil ende på i størrelsesorden **4 ¼ prosent**.

Resultatforbedringen fra 2020 til 2021 må ses i sammenheng med sterk skattevekst i 2021 der deler først ble kjent mot slutten av året. Skatteinntektene etter inntektsutjevning i kommunene utenom Oslo ble om lag 6,5 mrd. kroner høyere enn anslått i oktober i nasjonalbudsjettet for 2022. Lavere renteutgifter og økt avkastning på finansielle omløpsmidler og store engangsinntekter i enkeltkommuner har bidratt til å trekke opp resultatet i 2021. Betydelig økning i utgifter til energi, medisinsk og annet forbruksmateriell samt kjøp av andre tjenester, lavere utbetalinger fra havbruksfondet og noe lavere utbytteinntekter trekker på den annen side resultatet i motsatt retning.

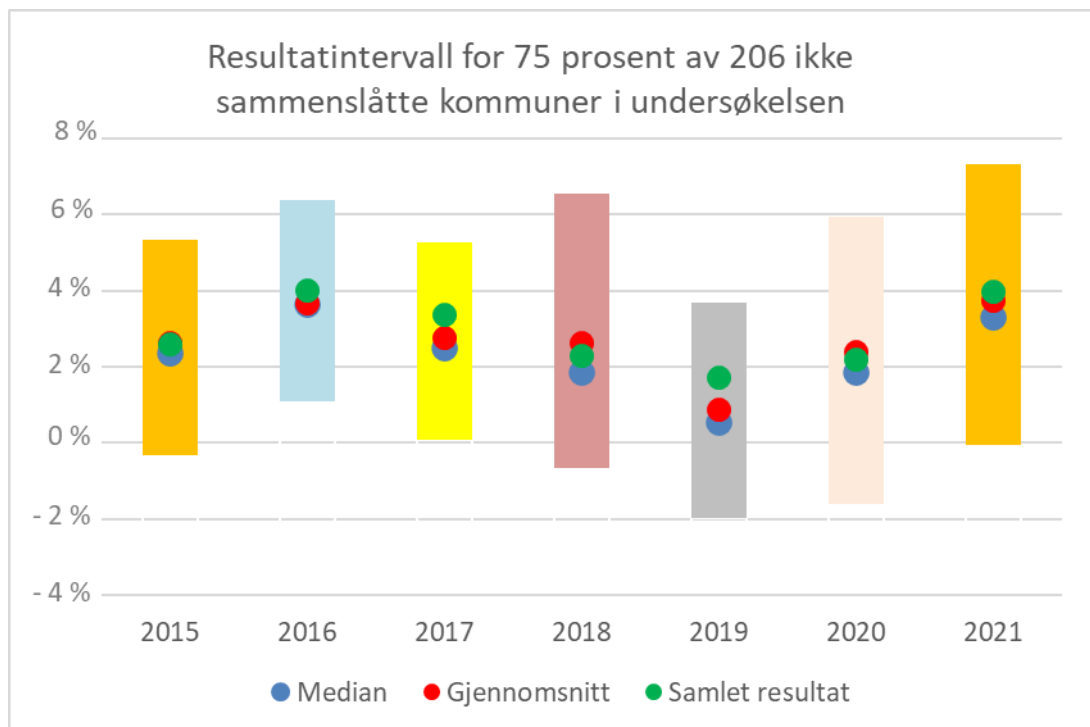
Kommunenes ekstrautgifter og inntektsbortfall knyttet til covid-19 pandemien fremgår ikke eksplisitt av regnskapene, og det er dermed ikke mulig å måle disse opp mot statens finansiering. Hvordan pandemien har påvirket regnskapsresultatet for 2021 er dermed en usikkerhet.

Netto driftsresultat har noen begrensninger som indikator for underliggende utvikling i driftsøkonomien, spesielt når resultatene brytes ned på kommune- eller kommunegruppenivå. Øremerkede tilskudd inntektsføres og inngår i netto driftsresultat i det året de mottas uavhengig av når utgiftene påløper. I tillegg inngår årets «over-/underskudd» på selvkostområdene i netto driftsresultat, selv om dette er resultater som

henføres til abonnentene og ikke kommunen. Netto driftsresultat etter netto bundne fondsavsetninger fanger i større grad, men ikke fullstendig, opp slike forhold.

For 2021 er det samlet sett ikke store forskjeller mellom disse to resultatbegrepene i utvalgs kommunene. **Netto driftsresultat etter netto bundne fondsavsetninger** er på 4,3 prosent, eller 0,1 prosentpoeng lavere enn netto driftsresultat. I 2020 var imidlertid netto driftsresultat etter netto bundne fondsavsetninger 0,5 prosentpoeng lavere enn netto driftsresultat i kommunene i regnskapsundersøkelsen. Dette kan tyde på at den reelle forbedringen i balansen i driftsøkonomien er større enn det utviklingen i netto driftsresultat indikerer.

Regnskapstallene fra 206 kommuner som ikke har vært omfattet av sammenslåinger i perioden 2017 – 2020, viser at spredningen er på nivå med de tidligere toppårene 2018 og 2020, der 75 prosent av kommunene¹ har en spredning i sine resultater med om lag 7 prosentpoeng. Gjennomsnittresultatet og resultatet for mediankommunen ligger relativt nær, men likevel litt under samlet resultat for aktuelle kommuner. De største kommunene har noe bedre resultater enn øvrige kommuner i 2021.

Figur 1. Netto driftsresultat i ikke sammenslåtte kommuner som har svart på undersøkelsen - spredning

Utgiftsveksten på tjenesteområdene påvirket av covid-19 også i 2021.

Brutto driftsutgifter ekskl. avskrivninger i kommunene i undersøkelsen økte med 20 mrd. kroner eller 6,6 prosent fra 2020 til 2021. Lønn og sosiale utgifter utgjorde om lag halvparten av utgiftsveksten, hvilket tilsvarer en vekst på 5,3 prosent. Kjøp av varer og tjenester økte med 6 mrd. kroner eller nesten 15 prosent, hvorav utgifter til energi, medisinsk og annet forbruksmateriell samt kjøp av andre tjenester bidro med omlag 4 mrd. kroner (27 prosent).

¹ 207 kommuner som ikke er berørt av kommunesammenslåinger i perioden, som har svart på regnskapsundersøkelsen og ligger mellom 12,5 og 87,5 prosentil.

Det er videre grunn til å merke seg at selv om pensjonskostnadene om lag holdt seg uendret fra 2020 til 2021, økte pensjonspremiene med drøye 9 mrd. kroner eller om lag 50 prosent. Dette ble motsvart av økt bruk av premiefond (4 mrd. kroner) og økt inntektsføring av premieavvik. Veksten i pensjonspremier varierer også en del mellom ulike tjenesteområder. KS har derfor valgt å benytte brutto driftsutgifter eksklusiv avskrivninger og pensjon som indikator når utgiftsveksten brytes ned på tjenesteområder.

Størst økning i brutto driftsutgifter eks. avskrivninger og pensjon har kommunehelse, med over 30 prosent eller 4,5 mrd. kroner. Det antas at noe av veksten har sammenheng med covid-19 og vaksinasjon, da drøyt 60 prosent har kommet innenfor annet forebyggende helsearbeid. Det er imidlertid også en vekst på 15 prosent (1,5 mrd. kroner) innenfor diagnose, behandling og rehabilitering, og utfordringene i fastlegeordningen kan dermed også være en kostnadsdriver. Eiendomstjenester og øvrige tjenester, som blant annet inneholder brann og ulykkesvern samt tekniske tjenester, har også betydelig utgiftsvekst fra 2020 til 2021 med om lag 10 prosent. På den annen side har utgiftene til sosiale tjenester og barnevern vært om lag uendret i perioden. For sosiale tjenester antas utviklingen å ha sammenheng med lavt mottak av flyktninger, mens det i barnevernet er plasseringer utenfor hjemmet som bidrar med en utgiftsreduksjon på 3 prosent. Om nedgangen skyldes at kommunene har lykkes bedre med forebyggende arbeid eller om det er en uønsket effekt av pandemien, kan undersøkelsen ikke gi noe svar på.

Økt avkastning på finansplassering samtidig som avdragsutgiftene øker

I kommunene som inngår i KS' regnskapsundersøkelse, økte gevinsten på plassering av finansielle omløpsmidler med om lag 650 mill.kr (63 prosent) i 2021, mens uttak av utbytter ble redusert med 250 mill. kroner (9 prosent).

Lavt rentenivå gjennom 2021 har ført til nedgang både i renteinntekter og renteutgifter. Samlet sett ble netto renteutgifter (renteutgifter – renteinntekter) redusert med 0,7 mrd. kroner. Avdragsutgiftene økte på den annen side med 1 mrd. kroner fra 2020 til 2021, hvilket må ses i sammenheng med den sterke gjeldsveksten de siste årene.

Samlet sett gikk dermed netto finansutgifter og avdrag marginalt ned fra 2020 til 2021 i de 240 kommunene som inngår i KS' regnskapsundersøkelse.

Investeringer og lånegjeld

En del av kommunenes investeringer skjer utenfor kommunekassen (f.eks. i kommunale foretak og interkommunale selskaper), og det er derfor vanskelig å bedømme endring i investeringsaktiviteten ut fra de tallene som er hentet inn i regnskapsundersøkelsen. Brutto investeringer til kommunene i regnskapsundersøkelsen gikk ned med 2,0 prosent fra 2020 til 2021, samtidig som investeringsinntektene økte med 3,7 prosent. Dette gjør at netto investeringer før finanstransaksjoner ble redusert med 1,5 mrd kroner eller 5 prosent fra 2020 til 2021.

Til tross for nedgangen i netto investeringsutgifter økte brutto lånegjeld med 5,9 prosent eller 20 mrd. kroner. Samtidig økte både kommunenes utlån og ubrukte lånemidler. Veksten i netto lånegjeld ble derfor noe lavere, 5,1 prosent eller 14,5 mrd. kroner. Veksten i brutto lånegjeld var samtidig lavere enn inntektsveksten, og som andel av driftsinntektene ble

derfor brutto lånegjeld redusert med 2,4 prosentpoeng til 103,3 prosent i 2021. Netto lånegjeld som andel av driftsinntektene ble redusert fra 84,3 prosent i 2020 til 81,7 prosent i 2021.

2.2 Fylkeskommunene

Netto driftsresultat er i de foreløpige regnskapene for fylkeskommunene utenom Oslo er på **7,4 prosent** av driftsinntektene, en økning på 1,6 prosentpoeng fra 2020. **Netto driftsresultat etter netto bundne fondsavsetninger**, som i stor grad fanger opp periodiseringsproblematikk, endte på **6,5 prosent** av driftsinntektene i 2021, opp fra 4,4 prosent i 2020. I likhet med kommunene fikk fylkeskommunene en uforutsett skattevekst mot slutten av 2021, og dette antas å være hovedforklaringen til forbedringen i resultatene.

Netto finansutgifter er redusert med knapt 100 mill. kroner i 2021, mens avdragene øker med drøyt 400 mill. kroner. Netto finansutgifter og avdrag øker som følge av dette fra 3,5 mrd. kroner i 2020 til 3,8 mrd. kroner i 2021.

Brutto investeringene økte med 16,2 prosent til 19,5 mrd. kroner i 2021. Økningen i investeringsaktivitet må ses i sammenheng med at fylkeskommunene i 2020 hadde en markert nedgang i investeringene som følge av covid-19 og implementeringen av veiadministrasjonsreformen. Investeringsinntektene økte med 15,5 prosent i 2021, og netto investeringsutgifter før finanstransaksjoner øker dermed med 1,5 mrd. kroner (16,8 prosent) til 10,5 mrd. kroner i 2021.

Brutto lånegjeld økte med 5,5 prosent, og utgjør ved utgangen av 2021 om lag 75,5 mrd. kroner eller 77,2 prosent av driftsinntektene. Netto lånegjeld øker med 11,6 prosent og utgjør 73,4 prosent av driftsinntektene.

3. Kommunene utenom Oslo

Hovedtallene for kommunene kan oppsummeres slik:

RESULTATER FRA REGNSKAPSUNDERSØKELSEN 2021

Kommuner uten Oslo

Antall kommuner med svar:		240	Andel folketall (ekskl Oslo):		78,3 %
Hovedtall mill.kr	År 2020	År 2021	Endring i pst		
Driftsinntekter	320 190,8	347 387,1	8,5 %		
Driftsutgifter	315 797,2	336 892,4	6,7 %		
Brutto driftsresultat (inkl sosial utlån og næringslån)	4 393,7	10 494,7			
Prosent av driftsinntekter	1,4 %	3,0 %			
Renteinntekter inkl utbytte og netto gevinst omløpsm	6 419,0	6 337,0	-1,3 %		
Renteutgifter	6 448,1	5 263,0	-18,4 %		
Avdragsutgifter	11 959,4	12 987,3	8,6 %		
Netto finansutgifter og avdrag	11 988,4	11 913,2	-0,6 %		
Prosent av driftsinntekter	3,7 %	3,4 %			
Motpost avskrivninger	15 282,0	16 565,7	8,4 %		
Netto driftsresultat	7 687,2	15 147,2			
Prosent av driftsinntekter	2,4 %	4,4 %			
Netto bundne fondsavsetninger	-1 730,5	-325,1			
Netto driftsresultat etter netto bundne fondsavsetninger	5 956,7	14 822,1			
Prosent av driftsinntekter	1,9 %	4,3 %			
Merforbruk til inndekning senere år	-59,4	-65,0			
Prosent av driftsinntekter	0,0 %	0,0 %			
Brutto investeringer	47 041,1	46 119,2	-2,0 %		
Prosent av driftsinntekter	14,7 %	13,3 %			
Investeringsinntekter	16 221,9	16 815,6	3,7 %		
Netto investeringer	30 819,2	29 303,5	-4,9 %		
Brutto lånegjeld	338 562,8	358 706,5	5,9 %		
Netto lånegjeld (fratrukket utlån og ubrukte lånemidler)	270 067,1	283 720,1	5,1 %		
	84,3 %	81,7 %			
Underskudd før lån	-11 172,6	-1 169,1			
Prosent av driftsinntekter	-3,5 %	-0,3 %			

Tabell 1: Sammendrag regnskapstall 240 kommuner

3.1 Brutto driftsresultat

Driftsinntektene hos kommunene i undersøkelsen økte med 27 mrd. kroner eller 8,5 prosent fra 2020 til 2021, hvorav 18 mrd. kroner er vekst i inntekts-, formues- og naturressursskatt etter inntektsutjevning. Anslagsvis 5 mrd. kroner av dette er vekst utover siste anslag for skatteinntektene i nasjonalbudsjettet for 2022. Veksten i øvrige inntekter er på om lag 9 mrd. kroner eller 4,5 prosent.

Driftsutgiftene økte med 6,7 prosent, slik at brutto driftsresultat ble på **3,0 prosent av driftsinntektene i 2021**. Dette er en oppgang på 1,6 prosentpoeng fra 2020.

Pensjonskostnadene har tilnærmet vært stabile fra 2020 til 2021, og dette har bidratt til å dempe utgiftsveksten. Kommunenes betalte pensjonspremier økte imidlertid med 9,4 mrd. kroner eller over 50 prosent. Drøyt 40 prosent av veksten i pensjonspremie har kommunene i undersøkelsen finansiert med økt bruk av premiefond. Samlet bruk av premiefond utgjorde

5,8 mrd. kroner i 2021. Økningen i bruk av premiefond må ses i sammenheng med at kommuner og fylkeskommuners premiefond ble tilført 23 mrd. kroner i 2021 i frigjorte premiereserver som følge av nye samordningsregler med folketrygden.

Resterende del av veksten i pensjonspremier motsvares i hovedsak av inntektsført netto premieavvik etter amortisering. Kommunene i undersøkelsen har i 2021 inntektsført 9,6 mrd. kroner i premieavvik inkl. arbeidsgiveravgift (funksjon 170), en økning på 6,3 mrd. kroner fra 2020. Amortiseringen av tidligere års premieavvik (funksjon 171) utgjorde 4,8 mrd. kroner, en økning på 0,2 mrd. kroner fra 2020. Samlet sett **inntektsføres premieavvik i 2021 med 4,8 mrd. kroner**, mens det i 2020 var en utgiftsføring på 1,3 mrd. kroner.

Premieavvik:	År 2020	År 2021	Endring i pst
Årets premieavvik, funksjon 170	-3 257,5	-9 581,7	194,1 %
Amortisering, funksjon 171	4 562,4	4 762,7	4,4 %
Netto	1 305,0	-4 819,0	-469,3 %
<i>Andel av driftsinntekter</i>	<i>0,4 %</i>	<i>-1,4 %</i>	

Tabell 2: Premieavvik 240 kommuner

Avskrivningene utgjør 16,6 mrd. kroner i 2021; en vekst siste år på 8,4 prosent. Til sammenlikning utgjør betalte avdrag i driftsregnskapet for de samme kommunene 13,0 mrd. kroner.

3.2 Eksterne finansielle utgifter og inntekter (renter og avdrag mm)

Samlede **netto finansutgifter og avdrag** i utvalgskommunene er på 11,9 mrd. kroner i 2021, dvs. en nedgang på 75 mill. kroner fra 2020. Som andel av driftsinntektene utgjør netto finansutgifter og avdrag **3,4 prosent** i 2021; en nedgang på 0,3 prosentpoeng fra 2020.

Detaljer fra driftsregnskapet i 240 kommuner

Finans: (mill kr)	År 2020	År 2021	Endring i pst
Renteinntekter, art 900	-2 487,3	-2 008,4	-19,3 %
Utbytte/eieruttak, art 905	-2 894,8	-2 632,9	-9,0 %
Netto gevinst finansielle omløpsmidler, art 909, 509	-1 036,9	-1 695,7	63,5 %
Renteutgifter, art 500	6 448,1	5 263,0	-18,4 %
Netto finansutgifter	29,0	-1 074,0	
<i>Andel av driftsinntekter</i>	<i>0,0 %</i>	<i>-0,3 %</i>	
Avdrag	11 959,4	12 987,3	8,6 %
Netto finansutgifter og avdrag	11 988,4	11 913,2	-0,6 %
<i>Andel av driftsinntekter</i>	<i>3,7 %</i>	<i>3,4 %</i>	

Tabell 3: Netto finans og avdrag 240 kommuner

Netto finansutgifter før avdrag ble redusert med 1,1 mrd. kroner. Økt avkastning på finansielle plasseringer og at det lave rentenivået har hatt størst effekt på renteutgiftene er hovedforklaringene til denne utviklingen. Noe lavere utbytteinntekter trekker i motsatt retning.

Avdragsutgiftene økte med over 1,0 mrd. kroner (8,6 prosent) i 2021. Avdrag utgjør 4,4 prosent av gjennomsnittlig lånegjeld fratrukket utlån i 2021, og indikerer en gjennomsnittlig nedbetalingstid på lånene på omlag 23 år.

3.3 Netto driftsresultat

Netto driftsresultat for kommunene i undersøkelsen er på **4,4 prosent** i 2021 (2,4 prosent for de samme kommunene og 2,2 prosent for alle kommunene i 2020). **Netto driftsresultat etter netto bundne fondsavsetninger**, som bl.a. fanger opp periodisering av øremerkede tilskudd og selvkostinntekter, er på **4,3 prosent** av driftsinntektene. Altså kun marginalt lavere enn netto driftsresultat. I 2020 var imidlertid netto driftsresultat etter netto bundne fondsavsetninger 0,5 prosentpoeng lavere enn netto driftsresultat i kommunene i regnskapsundersøkelsen. Den reelle forbedringen i balansen i driftsøkonomien er dermed noe større enn det utviklingen i netto driftsresultat indikerer.

Med de store avsetningene som ble gjort til bundne driftsfond i 2020, kunne en i utgangspunktet kanskje forventet en større netto inntektsføring fra bundne fond i 2021 enn det som faktisk har skjedd. Dette kan ha sammenheng med at:

- Deler av ubrukte øremerkede statstilskudd til pandemiltak fra 2020 kan være inntektsført og brukt til finansiering av driftsutgifter i 2021, slik som for tiltakspakke til vedlikehold av bygg og anlegg. Samtidig er det kommet nye øremerkede tilskudd mot slutten av 2021 hvor utgiftene først påløper i 2022, slik som øremerket tilskudd til stimuleringsiltak for næringslivet.
- Rentenedsettelsene i 2020 innebar lavere kalkulatoriske renteutgifter på VAR anlegg. Dette resulterte i et «overskudd» i VAR-tjenestene som ble avsatt til bundet fond ved regnskapsavslutningen for 2020 (skal tilbakebetales abonnentene i form av lavere gebyrer enn de ellers ville vært de kommende årene). Budsjettene og gebyrsatsene for 2021 ble imidlertid fastsatt noen måneder tidligere, og regnskapstallene for 2021 kan tyde på at kommunene kun i begrenset grad har klart å fange opp «overskuddet» på VAR området fra 2020. At avsetningen til bundet fond ikke øker, kan derimot indikere at kommunene har klart å fagne opp effekten av lavere rente for regnskapsåret 2021, dvs. at gebyrinntektene har samsvart bedre med utgiftsnivået i selvkosttjenestene når en ser på året 2021 isolert sett.
- Pandemien kan ha ført til nedstengning av / forsinkelse i aktiviteter som finansieres av øremerkede tilskudd også i 2021, med den konsekvens at ubrukt andel av øremerkede tilskudd kan ha økt. En slik eventuell økning må da avsettes på bundne fond.

Uansett hvilket resultatbegrep som benyttes er det en markant forbedring i resultatet fra 2020 til 2021. Økte skatteinntekter som først ble kjent sent på året er nok den viktigste forklaringsfaktoren. Sterk vekst i utgiftene til energi, medisinsk og annet forbruksmateriell samt kjøp av andre tjenester har på den annen side bidratt til å redusere resultatforbedringen.

Spredningen i netto driftsresultat mellom kommunene er stor også i 2021, fra minus 17 prosent av driftsinntektene i kommunen med svakest resultat til 36 prosent i kommunen med høyest resultat. Av kommunene som har svart på undersøkelsen er det 206 kommuner som ikke har vært berørt av kommunessammenslåinger de siste årene. 75 prosent av disse 207 kommunene² har en spredning i sine netto driftsresultater med om lag 7 prosentpoeng, hvilket er på nivå med de tidligere toppårene 2018 og 2020.

² 198 ikke sammenslåtte kommuner som har svart på regnskapsundersøkelsen og ligger mellom 12,5 og 87,5 prosentil.

I undersøkelsen er det kommunene med over 50 000 innbyggere som har det høyeste netto driftsresultatet etter netto bundne fondsavsetninger med 5,0 prosent, tett fulgt av kommunene med 3 – 5 000 innbyggere med 4,9 prosent. I sistnevnte gruppe er det imidlertid to kommuner som i stor grad påvirker samlet resultat. En av kommunene har stor gevinst ved salg av aksjer i kraftselskap, mens den andre kommunen har inntektsført et øremerket tilskudd hvor utgiftene først påløper i senere år. Uten disse to kommunene ville netto driftsresultat etter netto bundne fondsavsetninger for kommunegruppen blitt redusert fra 4,9 prosent til 2,7 prosent av driftsinntektene. Kommunene med 3 – 5 000 innbyggere ville da hatt det svakeste resultatet i 2021. Også i kommunegruppen med 5 – 10 000 innbyggere er det en kommune som har et engangstilskudd som trekker opp resultatet med 0,3 prosentpoeng. Hensyntatt dette indikerer regnskapsundersøkelsen at kommunene med over 10 000 innbyggere har bedre resultater enn de mindre kommunene. Dette avspeiles også i resultatet for mediankommunen i hver kommunegruppe, som varierer fra 3 prosent i kommunene med 5 - 10 000 innbyggere til 4,6 prosent i de største kommunene.

76 prosent av kommunene (182 kommuner) har et netto driftsresultat etter netto bundne fondsavsetninger som er høyere enn måltallet for netto driftsresultat i kommunene over tid (1,75 prosent av driftsinntektene). Til sammenligning var det 44 prosent av kommunene som lå over dette måltallet i 2020. 175 kommuner (73 prosent) har bedre netto driftsresultat etter netto bundne fondsavsetninger i 2021 enn i 2020. Av disse er det 35 prosent som har en forbedring på 3 prosentpoeng eller mer, mens det er 10 prosent av kommunene som har en svekkelse i dette resultat på mer enn 3 prosentpoeng.

31 av de 240 kommunene i undersøkelsen (13 prosent) har negativt netto driftsresultat etter netto bundne fondsavsetninger i 2021 mot 63 kommuner i 2020 (26 prosent). Størst andel kommuner med negativt netto driftsresultat etter netto bundne fondsavsetninger i 2021 finner man i kommunene med under 3 000 innbyggere med 20 prosent, etterfulgt av kommunene med 5 – 10 000 innbyggere med 17 prosent. I kommunegruppene med over 10 000 innbyggere varierer andelen med negativt resultat fra 0 - 6 prosent. Alle kommunegrupper har nedgang i andelen kommuner med negativt netto driftsresultat etter netto bundne fondsavsetninger fra 2020 til 2021.

	Andel kommuner med negativt netto driftsresultat etter netto bundne fondsavsetninger	
	2021	2020
Kommuner med under 3 000 innbyggere	20 %	24 %
Kommuner med 3 - 5 000 innbyggere	12 %	16 %
Kommuner med 5 - 10 000 innbyggere	17 %	39 %
Kommuner med 10 - 20 000 innbyggere	3 %	26 %
Kommuner med 20 - 50 000 innbyggere	6 %	27 %
Kommuner med over 50 000 innbyggere	0 %	7 %
Sum	13 %	26 %

Tabell 4 – Andel kommuner med negativt netto driftsresultat

48 kommuner (20 prosent) går fra negativt netto driftsresultat etter netto bundne avsetninger i 2020 til positivt resultat i 2021, mens det er 16 kommuner (7 prosent) som går den motsatte veien. 15 kommuner har negativt netto driftsresultat etter bundne fondsavsetninger både i 2020 og 2021.

Etter landsdel er det kommunene i Nord-Norge som har svakest netto driftsresultat med 2,6 prosent av driftsinntektene i 2021. Best resultat har kommunene i Agder/Rogaland med 5,3 prosent. Tas det hensyn til netto avsetning bundne fond kommer fortsatt kommunene i Agder/Rogaland best ut med 5,2 prosent, mens kommunene i Nord-Norge fortsatt ligger lavest med 2,3 prosent.

Kommunene med utgiftskorrigerede frie inntekter (inkl. eiendomsskatt og konsesjonskraftsinntekter) på 99,6 – 102,5 prosent av landssnittet har beste netto driftsresultatet etter netto avsetning bundne fond i 2021 med 4,8 prosent av driftsinntektene. Svakest resultat har kommunene med utgiftskorrigerede frie inntekter mellom 95,6 og 97,4 prosent av landssnittet med 3,7 prosent. For de øvrige kommunegruppene sortert etter utgiftskorrigerede frie inntekter varierer resultatet fra 3,8 prosent til 4,7 prosent.

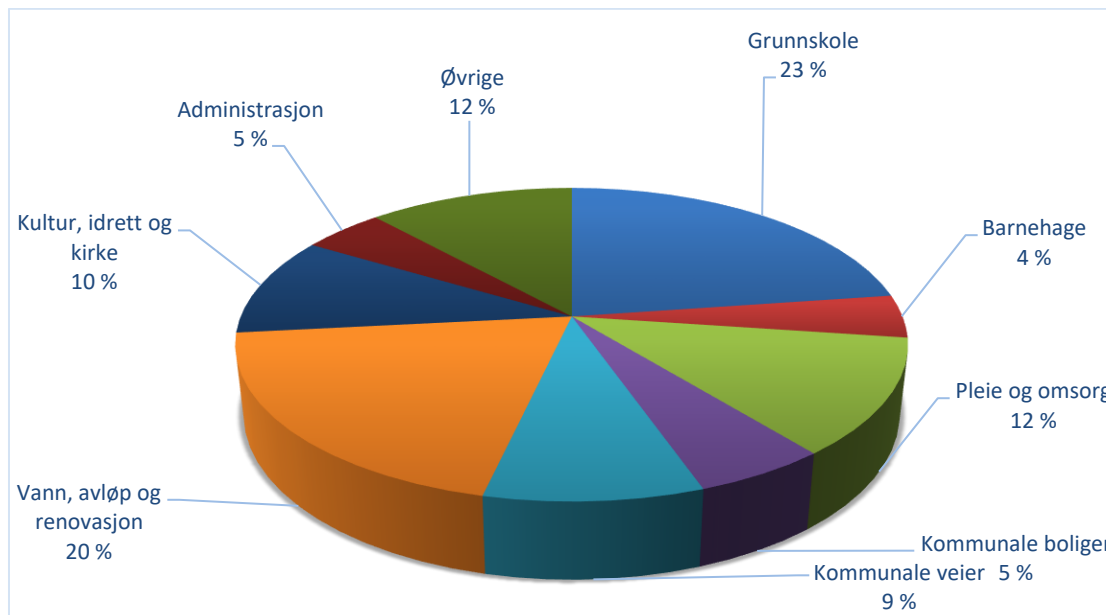
6 kommuner har et merforbruk i 2021 med til sammen 65 mill. kroner som fremføres til inndekning i senere år (regnskapsmessig merforbruk). Til sammenligning var det 7 av kommunene i undersøkelsen som hadde et merforbruk i 2020 (60 mill. kroner).

3.4 Investeringer og gjeld

Investeringene varierer mye fra år til år for enkeltkommuner, og i tillegg skjer en del av investeringene utenfor kommunekassen (f.eks. i kommunale foretak og interkommunale selskaper). Det er derfor vanskelig å bedømme endring i investeringsaktiviteten ut fra de tallene som er hentet inn i undersøkelsen, og de bør derfor kun ses som en indikasjon på utviklingen.

Brutto investeringer i kommunene i undersøkelsen utgjorde 46 mrd. kroner i 2021, hvilket tilsvarer en nedgang på om lag 0,9 mrd. kroner eller 2,0 prosent fra foregående år.

Detaljerte regnskapstall viser at 43 prosent av investeringene i 2021 har skjedd innen grunnskole og selvkosttjenestene vann, avløp og renovasjon. Kommunale veier og pleie og omsorg er andre områder med betydelig investeringsaktivitet i 2021.

Figur 2 – Investeringer fordelt på område

Investeringsinntektene økte samtidig med 600 mill. kroner (3,7 prosent), og netto investeringsutgifter i 2021 i utvalgs kommunene er dermed redusert med 1,5 mrd. kroner eller om lag 5 prosent fra foregående år.

Underskudd for lån som kan avledes av de oppgitte tallene reduseres fra 11,1 mrd. kroner i 2020 til 1,2 mrd. kroner i 2021 som tilsvarer 0,3 prosent av driftsinntektene.

Brutto lånegjeld i utvalgs kommunene er på 359 mrd. kroner, en økning på 20 mrd. kroner eller 5,9 prosent fra foregående år. Kredittindikatoren som SSB publiserer viser en gjeldsvekst for kommuneforvaltningen (kommuner og fylkeskommuner) i 2021 på 5,3 prosent. Summeres veksten i bruttogjeld for kommunene i regnskapsundersøkelsen og fylkeskommunene er brutto gjeldsvekst på 5,9 prosent, hvilket må sies å samsvare rimelig bra med kredittindikatoren til SSB.

3.5 Disposisjonsfond

Disposisjonsfond fratrukket merforbruk framført til inndekning i senere år er i 2021 på 47 mrd. kroner, hvilket tilsvarer 13,6 prosent av driftsinntektene eller om lag kroner 12 800 kroner per innbygger. Dette kan sammenlignes med disposisjonsfond inkl. regnskapsmessig merforbruk i regnskapet for 2020 som var på i underkant av 37 mrd. kroner eller 11,4 prosent av driftsinntektene.

8 av kommunene i undersøkelsen har negativt eller 0 i disposisjonsfond (inkludert regnskapsmessig merforbruk), mens 32 kommuner (13 prosent) har disposisjonsfond på mellom 0 og 5 prosent av driftsinntektene. I motsatt ende er det 16 prosent av kommunene (39 kommuner) har disposisjonsfond på 20 prosent av driftsinntektene eller mer.

Det er kommunene i Nord-Norge som har lavest disposisjonsfond som andel av driftsinntektene med 10,0 prosent. Kommunene i Agder/Rogaland har størst disposisjonsfond med 14,6 prosent av inntektene.

Gruppert etter utgiftskorrigerte frie inntekter (inkl. eiendomsskatt og konsesjonskraftsinntekter) er det kommunene med utgiftskorrigerte frie inntekter på over 102,5 prosent av landsnittet som har de høyeste disposisjonsfondene med 17,8 prosent av driftsinntektene. Laveste disposisjonsfond har kommunene med utgiftskorrigerte frie inntekter på 97,4 til 99,6 prosent av landssnittet med 11,4 prosent.

4. Fylkeskommunene utenom Oslo

Hovedtallene for fylkeskommunene kan oppsummeres slik:

RESULTATER FRA REGNSKAPSUNDERSØKELSEN 2021

Fylkeskommuner (uten Oslo)

Antall kommuner med svar:		10	Andel folketall (ekskl Oslo):		100,0 %
Hovedtall mill.kr	År 2020	År 2021	Endring i pst		
Driftsinntekter	91 696,1	97 830,5	6,7 %		
Driftsutgifter	88 545,4	92 638,7	4,6 %		
Brutto driftsresultat (inkl sosial utlån og næringslån)	3 150,7	5 191,8			
Prosent av driftsinntekter	3,4 %	5,3 %			
Renteinntekter inkl utbytte og netto gevinst omløpsm	823,1	676,2	-17,8 %		
Renteutgifter	1 386,2	1 147,9	-17,2 %		
Avdragsutgifter	2 899,8	3 325,1	14,7 %		
Netto eksterne finansutgifter	3 462,9	3 796,8	9,6 %		
Prosent av driftsinntekter	3,8 %	3,9 %			
Motpost avskrivninger	5 590,7	5 837,7	4,4 %		
Netto driftsresultat	5 278,5	7 232,8			
Prosent av driftsinntekter	5,8 %	7,4 %			
Netto bundne fondsavsetninger	-1 232,9	-857,6			
Netto driftsresultat etter bundne fondsavsetninger	4 045,7	6 375,2			
Prosent av driftsinntekter	4,4 %	6,5 %			
Fremført til indekning i senere år (merbruk)	-	-			
Prosent av driftsinntekter	0,0 %	0,0 %			
Brutto investeringer	16 792,4	19 510,2	16,2 %		
Prosent av driftsinntekter	18,3 %	19,9 %			
Investeringsinntekter	7 768,3	8 973,9	15,5 %		
Netto investeringer	9 024,1	10 536,3	16,8 %		
Brutto lånegjeld	71 588,2	75 525,8	5,5 %		
Netto lånegjeld (fratrullet utlån og ubrukte lånemidl)	64 320,7	71 769,2	11,6 %		
	70,1 %	73,4 %			
Underskudd før lån	-845,7	21,6			
Prosent av driftsinntekter	-0,9 %	0,0 %			

Tabell 5: Sammendrag regnskapstall fylkeskommuner

4.1 Brutto driftsresultat

Driftsinntektene og driftsutgiftene øker med henholdsvis 6,7 og 4,6 prosent. Brutto driftsresultat som andel av driftsinntektene øker som følge av dette fra 3,4 prosent i 2020 til 5,3 prosent i 2021. Den bedre driftsmarginen antas i første rekke å ha sammenheng sterkere vekst i skatteinntektene enn forventet, hvorav anslagsvis 1,3 mrd. kroner er merskatteinngang utover skatteanslaget i nasjonalbudsjettet for 2022. Det kan heller ikke ses bort fra at covid-19 pandemien har påvirket resultatet f.eks. som følge av at aktiviteter ikke har kunne gjennomføres som planlagt.

Pensjonspremiene for fylkeskommunene økte med nesten 700 mill. kroner eller 23 prosent i 2021. Veksten i pensjonskostnader er imidlertid lavere. Dette har sammenheng med at deler av veksten i premiene er finansiert med økt bruk av premiefond. I tillegg har fylkeskommunen også kunnet inntektsføre 575 mill. kroner mer i premieavvik inkludert arbeidsgiveravgift (Funksjon 470) sammenlignet med foregående år, mens amortiseringen av tidligere års premieavvik har vært tilnærmet uendret.

Premieavvik:	År 2020	År 2021	Endring i pst
Årets premieavvik, funksjon 470	-483,8	-1 061,2	119,4 %
Amortisering, funksjon 471	883,7	900,8	1,9 %
Netto	400,0	-160,4	-140,1 %
<i>Andel av driftsinntekter</i>	<i>0,4 %</i>	<i>-0,2 %</i>	

Tabell 6: Premieavvik fylkeskommuner

Avskrivningene i fylkeskommunene utgjør om lag 5,8 mrd. kroner i 2021; en vekst siste år på 4,4 prosent. Til sammenlikning utgjør betalte avdrag i driftsregnskapet om lag 3,3 mrd. kroner.

4.2 Eksterne finansutgifter og finansinntekter

Samlede netto finansutgifter og avdrag i fylkeskommunene øker med 330 mill. kroner fra foregående år og de utgjør 3,9 prosent av driftsinntektene i 2021 mot 3,8 prosent i 2020.

Fylkeskommunenes renteutgifter er redusert med 240 mill. kroner, mens renteinntektene er gått ned med 20 mill. kroner. Netto renteutgifter er dermed redusert med om lag 220 mill. kroner. På den annen side er utbytteinntektene redusert med 125 mill. kroner, slik at reduksjonen i netto finansutgifter blir på knappe 100 mill. kroner.

Avdragene (netto) øker med om lag 425 mill. kroner eller nesten 15 prosent, og utgjør 4,8 prosent av gjennomsnittlig lånegjeld fratrukket utlån i 2021. Dette indikerer en gjennomsnittlig nedbetalingstid på lånene på om lag 21 år.

4.3 Netto driftsresultat

Netto driftsresultat for fylkeskommunene økte til **7,4 prosent** av driftsinntektene i 2021 (5,8 prosent i 2020). Periodisering av øremerkede statstilskudd etc. for å sikre finansiering av utgiftene når disse påløper blir håndtert gjennom avsetning og bruk av bundne driftsfond. I 2021 utgjør disse avsetningene netto 850 mill. kroner, mens de i 2020 utgjorde 1,25 mrd. kroner. Netto driftsresultat etter netto bundne fondsavsetninger er på 6,5 prosent i 2021; opp en økning fra 4,4 prosent i 2020.

Det er betydelig variasjon i resultatene mellom fylkeskommunene. Svakest netto driftsresultat etter netto bundne fondsavsetninger har Trøndelag 3,9 pst og Innlandet med 5,0 pst. Best resultat har Nordland med 9,0 prosent. De øvrige varierer mellom 5,3 prosent og 8,6 prosent.

Ingen av fylkeskommunene har merforbruk som er framført til inndekning i senere år (regnskapsmessig merforbruk) i 2021.

4.4 Investeringer og lånegjeld

Brutto investeringsutgifter har gått økt fra 16,8 mrd. kroner i 2020 til 19,5 mrd. kroner i 2021, det vil si med 16,2 prosent. Det er stor variasjon mellom fylkene, fra en nedgang i investeringene på drøyt 7 prosent både i Agder og Trøndelag til en økning med 43 prosent i Troms og Finnmark.

Investeringsinntektene øker om lag i samme takt som investeringsutgiftene, nærmere bestemt med 1,2 mrd. kroner til 9,0 mrd. kroner. Også her er det betydelig variasjon mellom fylkeskommunene. Fylkeskommunenes netto investeringsutgifter i 2021 blir etter dette på 10,5 mrd. kroner, en økning på 16,8 prosent fra foregående år.

Brutto lånegjeld (ekskl. pensjonsforpliktelser) økte med 3,9 mrd. kroner (5,5 prosent) til om lag 75,5 mrd. kroner i 2021. Netto lånegjeld er 71,8 mrd. kroner, hvilket tilsvarer 73,4 prosent av driftsinntektene (70,1 prosent i 2020).

4.5 Disposisjonsfond

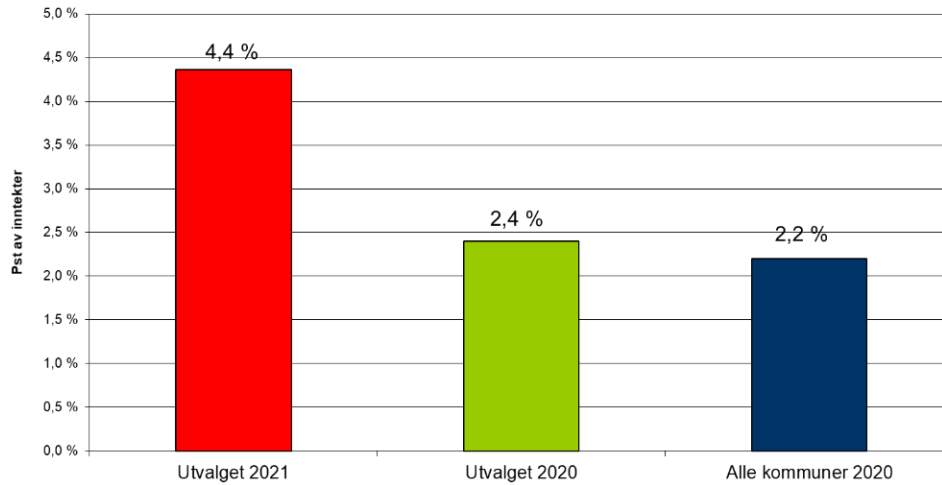
Disposisjonsfondene³ er til sammen på 15,3 mrd. kroner i 2021, hvilket tilsvarer 15,6 prosent av driftsinntektene. Til sammenligning var disposisjonsfond i regnskapet for 2020 på 11,8 mrd. kroner eller 12,9 prosent av driftsinntektene.

³ Ingen av fylkeskommunene har verken i 2020 eller 2021 merforbruk framført for inndekning i senere år

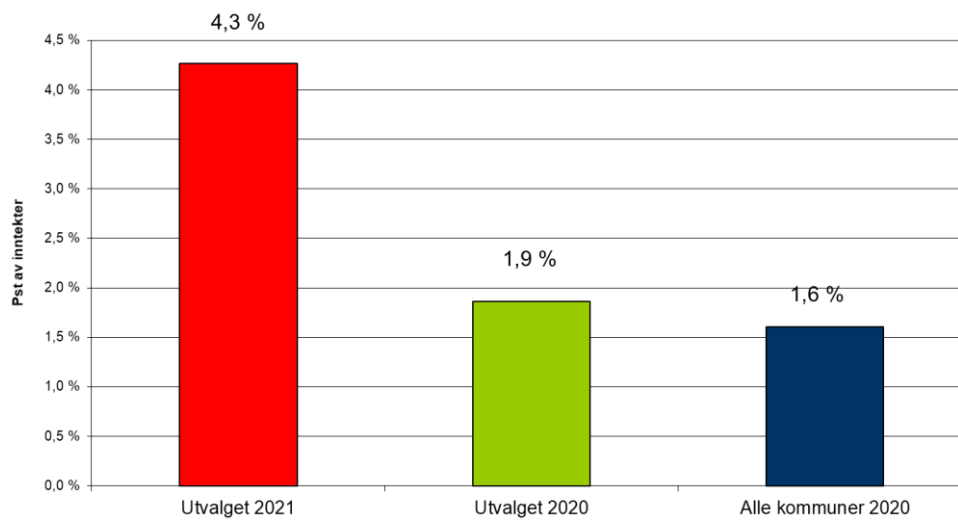
Vedlegg: Figurer og tabeller

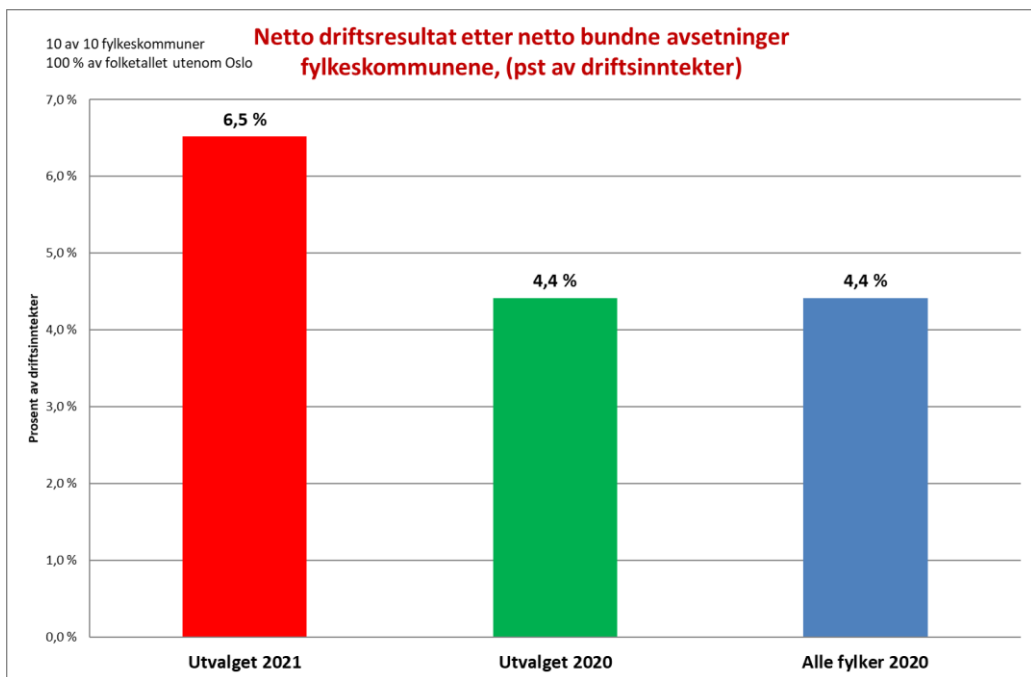
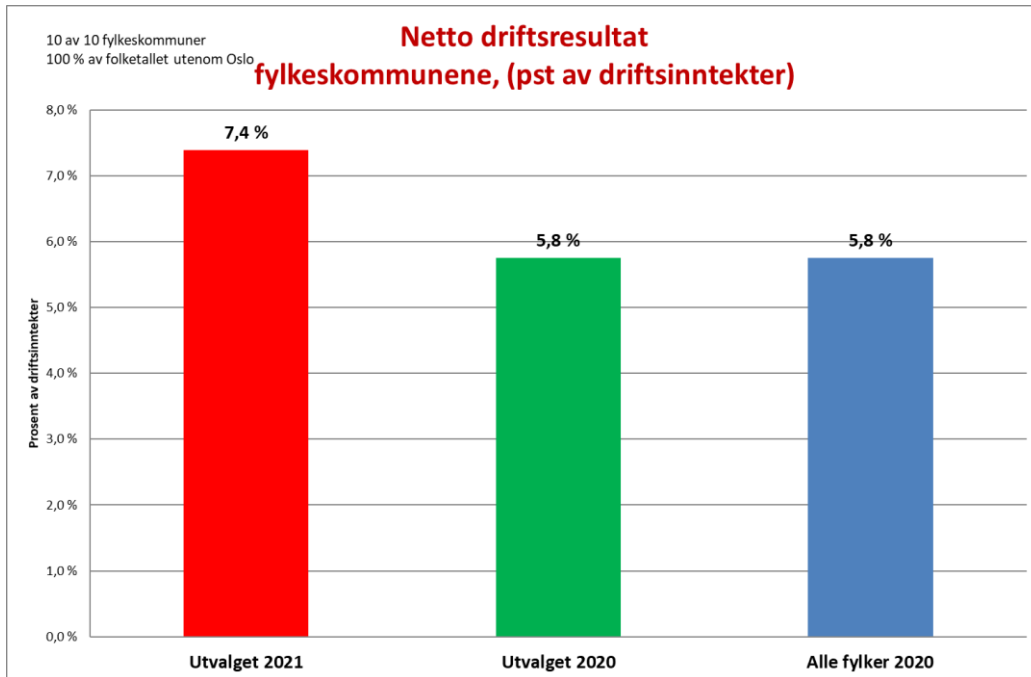
**Netto driftsresultat for kommuner uten Oslo
(pst av driftsinntekter)**

248 av 355 kommuner,
78,3 % av folketallet utenom Oslo

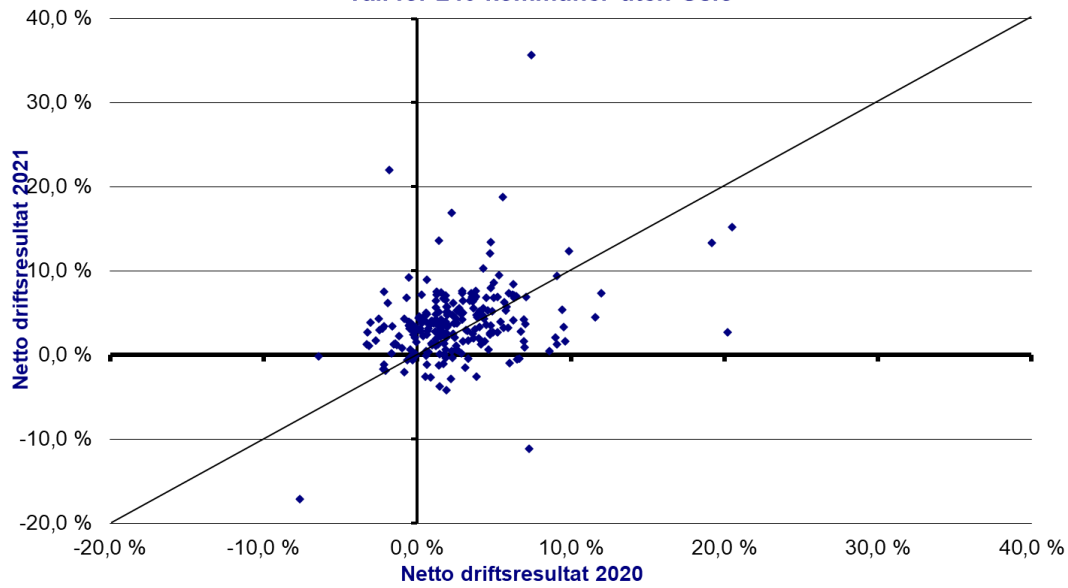
**Netto driftsresultat etter netto bundne fondsavtsetninger for kommuner uten Oslo
(pst av driftsinntekter)**

240 av 355 kommuner,
78,3 % av folketallet utenom Oslo

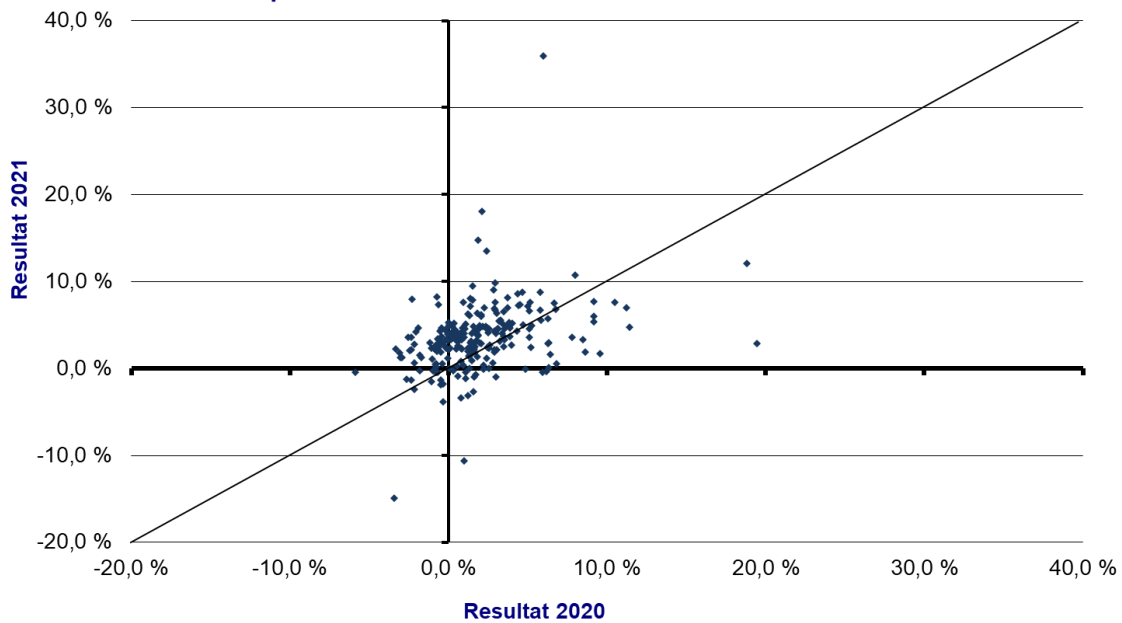

**Netto driftsresultat i 2020 og 2021 i pst av inntekter.
Tall for 240 kommuner uten Oslo**

**Netto driftsresultat etter netto bundne fondsavsetninger i 2020 og 2021
i pst av inntekter. Tall for 240 kommuner utenom Oslo**

Netto driftsresultat fordelt etter innbyggertall

	År 2020		År 2021
	Alle kommuner		Netto driftsres
	utenom Oslo	Utvalget	for utvalget
Kommuner 0 - 3000 innb	4,2 %	3,8 %	3,4 %
Kommuner 3000 - 5000 innb	2,5 %	2,3 %	5,8 %
Kommuner 5000 - 10000 innb	1,3 %	1,7 %	3,5 %
Kommuner 10000 - 20000 innb	2,0 %	1,9 %	3,9 %
Kommuner 20000 - 50000 innb	1,6 %	1,8 %	3,9 %
Kommuner over 50000 innb	2,5 %	2,9 %	5,0 %
Alle	2,2 %	2,4 %	4,4 %

Netto driftsresultat etter kommunestørrelse

	Samlet resultat	Median	Gjennomsnitt
Kommuner 0 - 3000 innb	3,4 %	3,3 %	3,3 %
Kommuner 3000 - 5000 innb	5,8 %	3,2 %	5,4 %
Kommuner 5000 - 10000 innb	3,5 %	3,0 %	3,4 %
Kommuner 10000 - 20000 innb	3,9 %	3,6 %	3,9 %
Kommuner 20000 - 50000 innb	3,9 %	3,8 %	3,8 %
Kommuner over 50000 innb	5,0 %	4,6 %	4,7 %
Sum alle kommuner utenom Oslo	4,4 %	3,5 %	3,8 %

Netto driftsresultat etter netto bundne fondsavsetninger fordelt etter innbyggertall

	År 2020		År 2021
	Alle kommuner		
	utenom Oslo	Utvalget	Utvalget
Kommuner 0 - 3000 innb	3,1 %	2,8 %	3,0 %
Kommuner 3000 - 5000 innb	2,1 %	1,6 %	4,9 %
Kommuner 5000 - 10000 innb	0,6 %	1,2 %	3,3 %
Kommuner 10000 - 20000 innb	1,4 %	1,4 %	3,8 %
Kommuner 20000 - 50000 innb	1,1 %	1,3 %	3,9 %
Kommuner over 50000 innb	2,0 %	2,4 %	5,0 %
Alle	1,6 %	1,9 %	4,3 %

Netto driftsresultat etter netto bundne fondsavsetninger

Kommunene sortert etter kommunestørrelse

	Samlet resultat	Median	Gjennomsnitt
Kommuner 0 - 3000 innb	3,0 %	3,4 %	3,0 %
Kommuner 3000 - 5000 innb	4,9 %	2,8 %	4,6 %
Kommuner 5000 - 10000 innb	3,3 %	3,1 %	3,2 %
Kommuner 10000 - 20000 innb	3,8 %	3,3 %	3,7 %
Kommuner 20000 - 50000 innb	3,9 %	3,6 %	3,8 %
Kommuner over 50000 innb	5,0 %	4,6 %	4,7 %
Sum alle kommuner utenom Oslo	4,3 %	3,4 %	3,5 %

Netto driftsresultat fordelt etter landsdeler

	År 2020		År 2021
	Alle kommuner utenom Oslo	Utvalget	Utvalget
Østlandet	2,1 %	2,2 %	4,3 %
Agder/Rogaland	2,9 %	2,9 %	5,3 %
Vestlandet	1,5 %	1,8 %	3,6 %
Trøndelag	3,4 %	3,5 %	5,0 %
N-Norge	1,9 %	1,9 %	2,6 %
I alt	2,2 %	2,4 %	4,4 %

Netto driftsresultat etter netto bundne fondsavsetninger fordelt etter landsdeler

	År 2020		År 2021
	Alle kommuner utenom Oslo	Utvalget	Utvalget
Østlandet	1,5 %	1,7 %	4,2 %
Agder/Rogaland	2,3 %	2,3 %	5,2 %
Vestlandet	0,9 %	1,4 %	3,6 %
Trøndelag	2,5 %	2,7 %	4,8 %
N-Norge	1,4 %	1,6 %	2,3 %
I alt	1,6 %	1,9 %	4,3 %

Netto driftsresultat fordelt etter korrigerte frie inntekter inkl. eiendomsskatt og konsesjonskraftinntekter 2020

Korrigerte frie inntekter	År 2020		År 2021
	Alle kommuner utenom Oslo	Utvalget	Utvalget
Under 93,65	2,0 %	2,0 %	4,8 %
93,95 - 95,60	2,0 %	2,2 %	4,0 %
95,61 - 97,40	1,2 %	1,6 %	3,8 %
97,41-99,60	1,9 %	2,2 %	4,5 %
99,61 - 102,50	2,2 %	2,6 %	4,7 %
Over 102,50	3,4 %	3,6 %	4,4 %
I alt	2,2 %	2,4 %	4,4 %

Netto driftsresultat etter netto bundne fondsavsetninger fordelt etter korrigerte frie inntekter inkl. eiendomsskatt og konsesjonskraftinntekter 2019

Korrigerte frie inntekter	År 2020		År 2021
	Alle kommuner utenom Oslo	Utvalget	Utvalget
Under 93,65	1,4 %	1,6 %	4,7 %
93,65 - 95,60	1,3 %	1,5 %	3,8 %
95,61 - 97,40	0,8 %	1,2 %	3,7 %
97,41-99,60	1,4 %	1,7 %	4,3 %
99,61 - 102,50	1,7 %	2,2 %	4,8 %
Over 102,50	2,6 %	2,8 %	4,3 %
I alt	1,6 %	1,9 %	4,3 %

Netto driftsresultat etter KOSTRA-grupper:

	År 2020			År 2021	
	Antall	Alle	Utvalget	Utvalget	Antall
Kostragruppe 1	39	0,7 %	1,0 %	3,7 %	28
Kostragruppe 2	18	1,3 %	2,7 %	5,2 %	11
Kostragruppe 3	9	5,3 %	5,5 %	4,0 %	6
Kostragruppe 4	39	1,6 %	1,3 %	3,8 %	24
Kostragruppe 5	33	1,7 %	1,6 %	3,4 %	22
Kostragruppe 6	28	3,8 %	3,8 %	2,4 %	17
Kostragruppe 7	38	1,8 %	1,8 %	4,1 %	26
Kostragruppe 8	13	2,3 %	2,2 %	4,0 %	7
Kostragruppe 9	27	1,5 %	1,8 %	3,7 %	18
Kostragruppe 10	13	1,9 %	1,9 %	3,6 %	11
Kostragruppe 11	10	0,8 %	1,7 %	4,2 %	8
Kostragruppe 12	11	3,1 %	3,1 %	5,2 %	10
Kostragruppe 13					
Kostragruppe 14	25	3,3 %	2,8 %	4,6 %	18
Kostragruppe 15	36	5,5 %	4,7 %	2,8 %	24
Kostragruppe 16	8	3,8 %	5,0 %	1,7 %	6
Kostragruppe 17	8	12,9 %	9,5 %	16,1 %	4
Sum (inkl Oslo)	355				240

Brutto lånegjeld fordelt etter innbyggertall

	År 2020		År 2021			% -endr 20 til 21
	Andel	1000 kr	Andel	1000 kr	Kr per innb	
Kommuner 0 - 3000 innb	5,0 %	17 093 386	4,9 %	17 701 107	128 917	3,6 %
Kommuner 3000 - 5000 innb	3,3 %	11 108 307	3,3 %	11 976 889	120 986	7,8 %
Kommuner 5000 - 10000 innb	11,8 %	39 988 102	11,9 %	42 765 473	114 550	6,9 %
Kommuner 10000 - 20000 innb	13,2 %	44 782 162	13,2 %	47 256 351	107 440	5,5 %
Kommuner 20000 - 50000 innb	28,4 %	96 239 948	28,0 %	100 449 096	99 537	4,4 %
Kommuner over 50000 innb	38,2 %	129 350 868	38,6 %	138 557 628	85 323	7,1 %
Alle	100,0 %	338 562 773	100,0 %	358 706 544	97 407	5,9 %

Netto lånegjeld fordelt etter innbyggertall

	År 2020		År 2021			% -endr 20 til 21
	Andel	1000 kr	Andel	1000 kr	kr. per innb.	
Kommuner 0 - 3000 innb	5,3 %	14 414 525	5,3 %	15 069 084	109 748	4,5 %
Kommuner 3000 - 5000 innb	3,4 %	9 111 977	3,4 %	9 977 639	100 790	9,5 %
Kommuner 5000 - 10000 innb	12,5 %	33 887 079	12,5 %	35 909 298	96 186	6,0 %
Kommuner 10000 - 20000 innb	13,4 %	36 181 857	13,4 %	38 231 172	86 921	5,7 %
Kommuner 20000 - 50000 innb	27,7 %	74 802 800	27,7 %	77 149 909	76 449	3,1 %
Kommuner over 50000 innb	37,6 %	101 668 895	37,6 %	107 383 015	66 126	5,6 %
Alle	100,0 %	270 067 133	100,0 %	283 720 117	77 044	5,1 %

Netto lånegjeld fordelt etter landsdel

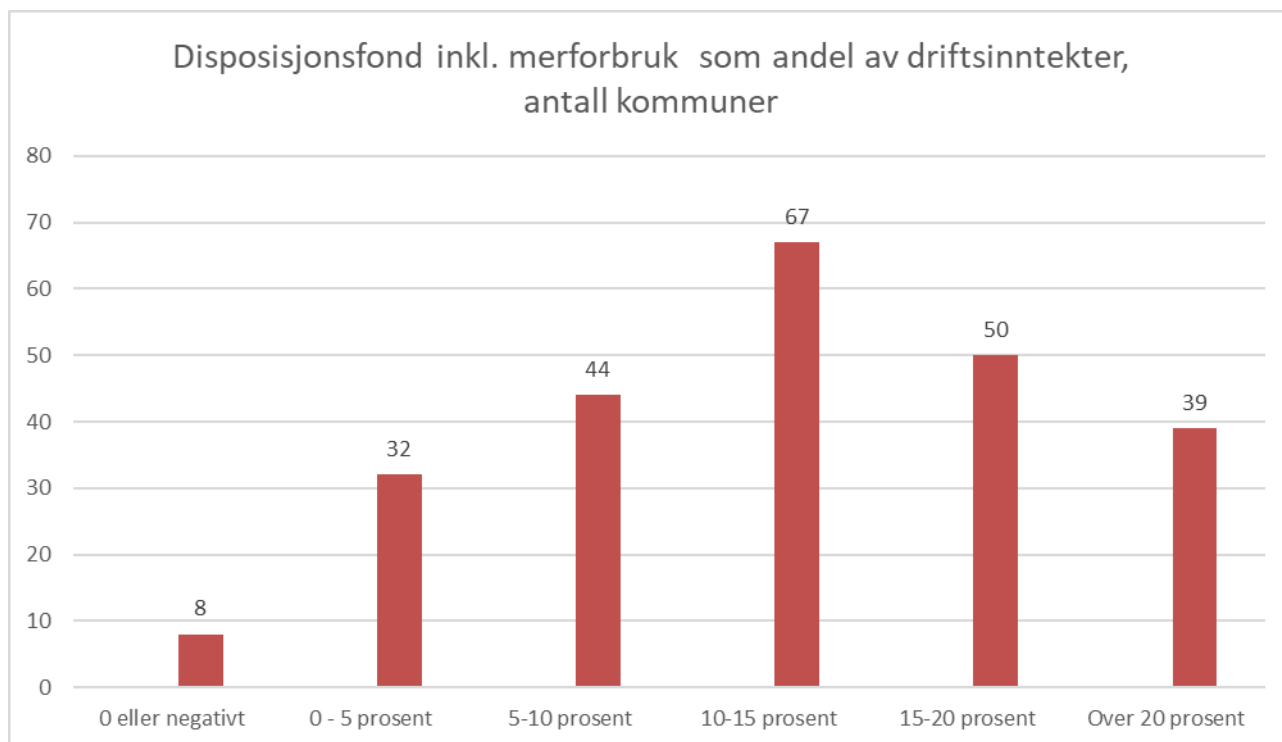
	Utvalget		Endr 20 til 21	
	Andel	1000 kr		
Østlandet	44,7 %	126 693 436	73 112	5,2 %
Agder/Rogaland	17,1 %	48 655 604	64 319	3,8 %
Vestlandet	20,1 %	56 926 632	85 878	7,0 %
Trøndelag	12,1 %	34 423 409	90 894	2,4 %
N-Norge	6,0 %	17 021 036	112 263	6,3 %
Alle	100,0 %	283 720 117	77 044	5,1 %

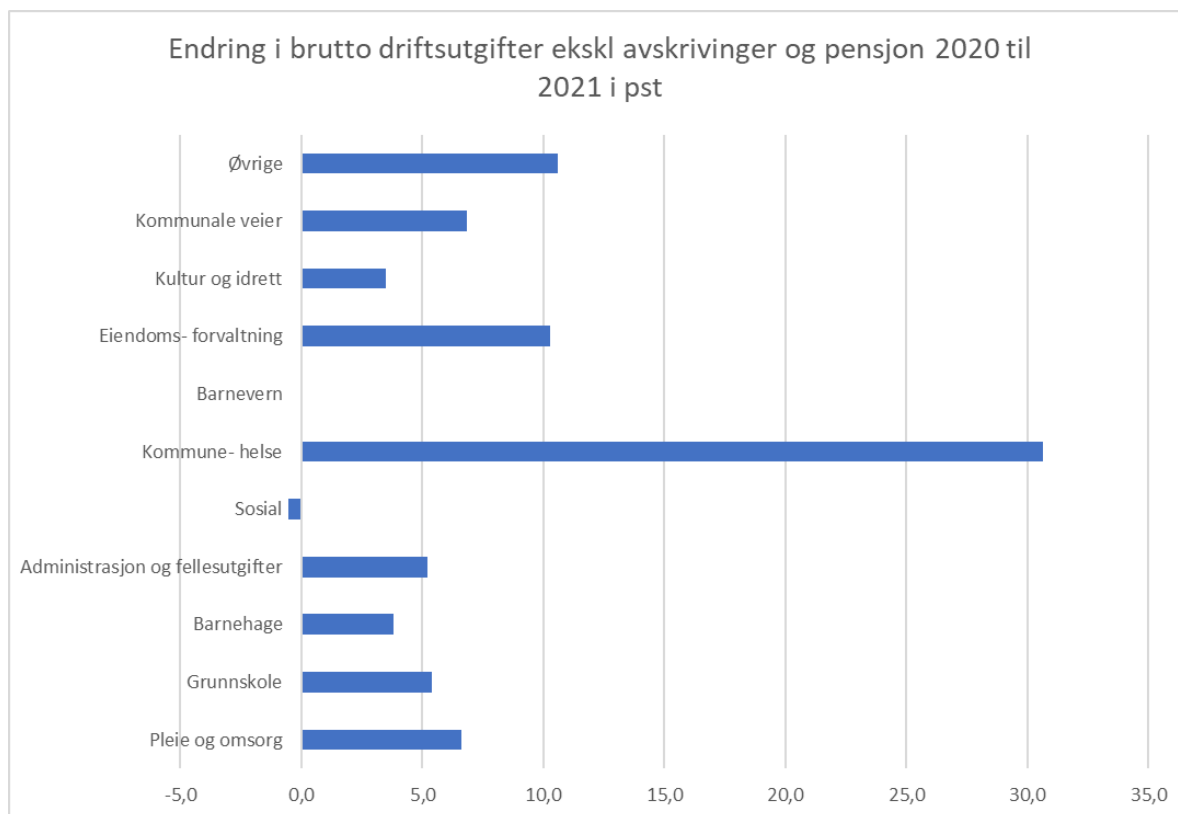
Disposisjonsfond som andel av driftsinntekter etter landsdel

	År 2020		År 2021
	Alle kommuner	Utvalget utenom Oslo	Utvalget utenom Oslo
Østlandet	12,0 %	12,4 %	14,3 %
Agder/Rogaland	12,1 %	12,1 %	14,6 %
Vestlandet	9,2 %	9,4 %	11,4 %
Trøndelag	11,4 %	11,6 %	14,5 %
Nord-Norge	7,7 %	8,6 %	10,0 %
I alt	10,9 %	11,5 %	13,6 %

Disposisjonsfond som andel av driftsinntekter etter kommunestørrelse

	År 2020		År 2021
	Alle kommuner	Utvalget	Utvalget utenom Oslo
Kommuner 0 - 3000 innb	14,6 %	14,3 %	15,7 %
Kommuner 3000 - 5000 innb	13,9 %	10,6 %	13,6 %
Kommuner 5000 - 10000 innb	9,1 %	10,4 %	12,6 %
Kommuner 10000 - 20000 innb	10,0 %	9,5 %	11,3 %
Kommuner 20000 - 50000 innb	9,3 %	9,7 %	12,1 %
Kommuner over 50000 innb	11,9 %	13,2 %	15,3 %
I alt	10,9 %	11,5 %	13,6 %

	Antall	Andel med svar	Driftsinntekter med svar
Kommuner 0 - 3000 innb	82	63 %	62 %
Kommuner 3000 - 5000 innb	25	57 %	57 %
Kommuner 5000 - 10000 innb	54	76 %	76 %
Kommuner 10000 - 20000 innb	31	65 %	64 %
Kommuner 20000 - 50000 innb	33	75 %	77 %
Kommuner over 50000 innb utenom Oslo	15	83 %	89 %
Alle	240	63 %	77 %

	Antall	Andel med svar	Driftsinntekter med svar
Østlandet	86	72 %	84 %
Agder/Rogaland	40	83 %	95 %
Vestlandet	47	68 %	73 %
Trøndelag	28	74 %	80 %
Nord-Norge	39	49 %	34 %
Alle	240	68 %	77 %